

KRÄNKNINGAR & DISKRIMINERING

INFORMATION TILL DIG SOM ÄR STUDENT
OCH KÄNNER DIG UTSATT

UMEÅ UNIVERSITET

Detta informationsmaterial har tagits fram i en arbetsgrupp bestående av likavillkorshandläggare och utbildningsledare vid samtliga fyra fakulteter och Lärarhögskolan vid Umeå universitet, i nära samarbete med studentkårerna.

NOLLTOLERANS MOT DISKRIMINERING

Den här broschyren riktar sig till dig som student som upplever att du, eller en studiekamrat, har blivit särbehandlad på ett kränkande sätt eller diskriminerad under din studietid eller i din studiesituation vid Umeå universitet. Umeå universitet har nolltolerans mot diskriminerande handlingar.

RÅD TILL DIG SOM UPPLEVER DIG UTSATT:

VEM BESTÄMMER OM EN HANDLING ÄR OÖNSKAD?

Det är den utsatte som avgör om en handling är oönskad och leder till obehag, men den som trakasserar måste samtidigt inse att hens beteende kränker.

SÄG IFRÅN OCH VISA ATT BETEENDET INTE ÄR VÄLKOMMET.

Om du inte vill tala med den person som du upplever behandlar dig illa, kan du skriva ett brev eller skicka ett e-postmeddelande till personen och spara kopior. Du kan också be någon annan person att tala med den som du upplever har behandlat dig illa.

SKRIV NED ALLA HÄNDELSER.

Anteckna tid och plats, vad som hände, vad som sades och hur du upplevde situationen. Dessa anteckningar kan komma att utgöra viktig dokumentation i en eventuell utredning. Spara även eventuella brev, e-postmeddelanden, sms och annan korrespondens med den du upplever har behandlat dig illa.

Tänk på att tillfälliga meningsmotsättningar, konflikter och problem i samarbetsituationer i allmänhet är normala företeelser. Dessa kan lösas genom samtal, lyssnande, accepterande och respekt för andras rätt till sin uppfattning.

VIKTIGA BEGREPP

En person kan behandla någon annan illa på flera olika sätt. De som regleras i lagtext kan du läsa om nedan.

■ DISKRIMINERING

Diskriminering är ett missgynnande av dig som individ eller en grupp du tillhör i förhållande till andra människor i en jämförbar situation utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

- Ålder
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

■ TRAKASSERIER

Trakasserier är ett uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar som kan kopplas till en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna.

■ SEXUELLA TRAKASSERIER

Sexuella trakasserier är trakasserier av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara ovälkommen beröring eller komplimanger, tafsande, skämt, inbjudningar eller förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och ofta nedvärderande.

■ KRÄNKANDE SÄRBEHANDLING

Kränkande särbehandling är i dagligt tal mobbning. Det rör sig ofta om upprepade återkommande otrevliga eller negativt präglade handlingar, som riktas mot enskilda personer på ett kränkande sätt. Kränkande särbehandling behöver inte ha något samband med diskrimineringsgrunderna.

Det kan vara svårt att själv veta vilken typ av kränkande, förlöjligande eller missgynnande behandling man upplever sig utsatt för. Vänd dig därför till någon som kan hjälpa dig reda ut vad som hänt, vilka lagar och regler som skyddar dig och vem som kan hjälpa dig när du upplever dig utsatt.

INFORMATION OCH STÖD

Vid Umeå universitet finns en rad stödfunktioner, hjälp och vägledning för studenter som upplever sig utsatta för diskriminering och kränkningar:

STUDENTKÅRERNA

Studentkårerna har huvudstuderandearbetsmiljöombud (förkortas HSAMO) som arbetar för att säkra studenters likabehandling och arbetsmiljö. HSAMO fungerar dels som företrädare för studenter i möte med universitetet, dels som medlare i till exempel konflikter i en studentgrupp. Studentkårerna fungerar som en fackförening för studenter. Kårrepresentanter som är HSAMO har tystnadsplikt och kommer bara att agera i samråd med dig. Vänd dig till dem så stöttar de dig, företräder din sak eller hänvisar dig vidare.

STUDENTHÄLSAN

Studenthälsan erbjuder drop-in och tidsbokning för träff med en kurator. Kuratorn har tystnadsplikt och kan ge dig samtalsstöd och vägledning. För att boka en tid kan du ringa 090-786 50 00 (växel). För mer information se Studenthälsans hemsida.

KYRKAN PÅ CAMPUS

Kyrkan på campus erbjuder samtalsstöd med en studentpräst. Studentprästerna är vana vid att prata med människor i kris och har tystnadsplikt. De nås via telefon på 090-200 25 00 eller i sina lokaler i Naturvetarhuset 1 tr.

VILL DU VETA MER?

- Umeå universitets handläggningsordning vid diskriminering, trakasserier och kränkningar.
Länk: http://www.umu.se/digitalAssets/187/187530_fs-1.1-45-15-handlaggnings-ordning-vid-diskriminering-trakasserier-och-krankningar.pdf
- Diskrimineringslagen (2008:567; SFS 2014:95; SFS 2017:282)
Länk: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567
- Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
Länk: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400_sfs-2009-400

ANMÄLAN OCH ÅTGÄRDER

■ När du upplever dig utsatt bör du **kontakta någon du har förtroende för**. Det kan vara lärare, programansvarig, studierektor, prefekt eller annan. HSAMO vid studentkår är också ett bra alternativ. De hjälper dig med att få det stöd du behöver oavsett om du kränkts av en lärare eller annan anställd vid UmU eller av en annan student. Målet är att det ovälkomna beteendet omedelbart ska upphöra.

■ Om du som student upplever dig trakasserad eller kränkt av prefekten, kan du förutom till ditt HSAMO vända dig till prefektens överordnade, **dekanen**, eller till **universitetsjuristen**.

OBS! *Universitet har anmälningsplikt om universitetet får kännedom om att en person utsatts för trakasserier eller kränkande särbehandling. Det innebär att universitetet måste påbörja en utredning.*

ANMÄLAN DIREKT TILL UNIVERSITETET

■ Du kan också lämna en anmälan direkt till universitetet. En anmälan som lämnas till universitetet ska helst göras skriftligt. Rådgör med HSAMO eller universitetsjuristen innan du skickar in en anmälan.

■ Anmälan ska innehålla en redogörelse över vad som inträffat, en beskrivning av händelser, namnet på den som utpekats och personens arbetsplats eller studieprogram. Underlag i form av exempelvis e-post eller sms bör också bifogas i anmälan. Den anmälde samt den utsatte kommer att informeras om att en anmälan inkommit.

Tänk på att de handlingar som kommer in till universitetets anställda eller som upprättas i kontakt med dem är allmänna och offentliga enligt offentlighetsprincipen om det inte finns sekretessbestämmelser som förhindrar ett utlämnande. Studentkårerna är en intresseorganisation och räknas inte som en myndighet och omfattas därför inte av offentlighetsprincipen.

UMEÅ UNIVERSITET